Lietas Nr. C35112414
Lietas arhīva Nr. C-0580-15/19

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Siguldā 2015.gada 2.aprīlī

Rīgas rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Ineta Riekstiņa
ar tiesas sēdes sekretāri Ivetu Jungu,

piedaloties prasītājai /pers. C/, atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. C/ prasības pieteikumu maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu pret /pers. D/, un

k o n s t a t ē j a

2014.gada 1.decembrī prasītāja /pers. C/ vērsusies tiesā ar prasības pieteikumu maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu pret /pers. D/, prasības priekšmetu norādot uzturlīdzekļu piedziņa nepilngadīgu bērnu uzturam.

Prasītāja norādījusi, ka 2007.gada 1.decembrī reģistrējusi laulību ar atbildētāju. Laulības laikā - 2012.gada 7.augustā dzimusi meita /pers. E/. Atbildētājs vairākus mēnešus nedzīvo kopā ar ģimeni. Meitas uzturēšanai līdzekļus dod neregulāri un nepietiekamā apmērā.

Pamatojoties uz Civillikuma 179.panta pirmo, otro daļu, Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, lūdz piedzīt uzturlīdzekļus no atbildētāja meitas /pers. E/ uzturēšanai 150 EUR mēnesī, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadībai. Lūdz noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Vēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

2014.gada 9.decembrī saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.$^{2\,1}$ panta pirmo daļu atbildētājam uz prasības pieteikumā norādīto deklarēto dzīvesvietu /adrese/, Inčukalna novads, nosūtīts prasības pieteikuma noraksts, aprēķins un paskaidrojumu veidlapa, nosakot termiņu rakstveida paskaidrojumu sniegšanai līdz 2015.gada 7.janvārim (lietas 14.lapa).

2014.gada 14.janvārī atbildētājam nosūtītais ierakstītais sūtījums atsūtīts tiesai ar Latvijas Pasta darbinieka norādi, ka adresāts piegādes laikā nav mājās, atstāts aicinājums, beidzies glabāšanas laiks (lietas 18.lapa).

2015.gada 10.janvārī saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu pusēm paziņots, ka sprieduma norakstu tiesas kancelejā varēs saņemt 2015.gada 6.martā (lietas 16.lapa).

Ar Siguldas tiesas tiesneses 2015.gada 28.janvāra lēmumu mainīta lietas izskatīšana no rakstveida procesa uz lietas izskatīšanu tiesas sēdē; lietas izskatīšana noteikta tiesas sēdē 2015.gada 6.martā plkst.10.00 (lietas 21.lapa).

Par tiesas sēdes laiku un vietu prasītājai paziņots, 2015.gada 29.janvārī nosūtot tiesas pavēsti.

Atbildētājam par tiesas sēdes laiku un vietu paziņots 2015.gada 29.janvārī, izsniedzot tiesas pavēsti, prasības pieteikuma norakstu un paskaidrojuma veidlapu, ko apliecina atbildētāja paraksts lietas uzziņas lapā (lietas 1.lapa).

Tiesas sēdē prasītāja prasību uzturēja pilnā apmērā. Paskaidroja, ka ar atbildētāju sastāv laulībā, laulība nav šķirta. No 2014.gada augusta mēneša ar atbildētāju dzīvo šķirti. Atzina, ka laikā, kad dzīvojuši kopā, atbildētājs sniedzis materiālu palīdzību bērna uzturēšanā. Tāpat atzina, ka atbildētājs sniedz materiālu palīdzību bērna uzturēšanā, bet neregulāri un nepietiekamā apmērā.

Apliecināja, ka 2014.gada februārī no atbildētāja saņēmusi maksājumu 80 EUR apmērā, bet 2014.gada decembrī – 140 EUR apmērā. Atbildētājs pats piedāvājis sniegt materiālu palīdzību, bet februārī ieskaitījis tikai 80 EUR, lai arī solījis maksāt, cik lūgs.

Paskaidroja, ka strādā SIA "/Nosaukums/", ikmēneša ienākumi ir 500 EUR pēc nodokļu nomaksas. Saņem ģimenes valsts pabalstu 11 EUR. Citu ienākumu nav. Nepieder ne transportlīdzekļi, ne nekustamie īpašumi.

Par atbildētāja mantisko stāvokli paskaidroja, ka viņš ir karavīrs, bet viņa ienākumi nav zināmi. Norādīja, ka nezina, vai viņam pieder nekustamie īpašumi, transportlīdzekļi nepieder.

Bērna uzturēšanai mēnesī nepieciešami 372 EUR.

Paskaidroja, ka šobrīd dzīvo Rīgā, īrē dzīvokli. Īres līgums noslēgts uz 1 gadu. Izdevumi par dzīvokli ir komunālie maksājumi 112 EUR, īres maksa – 200 EUR, papildus jāmaksā par elektrību. Kopā par februāri izdevumi ir 312 EUR.

Uzturlīdzekļus lūdza piedzīt ar prasības pieteikuma tiesā iesniegšanas dienu, un noteikt sprieduma nekavējošu izpildi.

Atbildētājs uz tiesas sēdi nav ieradies, tiesu par neierašanās iemesliem nav informējis, lietas izskatīšanu atlikt nav lūdzis. Tā kā atbildētājam par tiesas sēdes laiku un vietu ir paziņots 2015.gada 29.janvārī, ko apliecina viņa paraksts lietas uzziņas lapā, tiesa atzīst, ka lietu iespējams skatīt bez atbildētāja klātbūtnes.

M o t ī v u d a ļ a

Noklausījusies prasītājas paskaidrojumus, pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota, līdz ar ko apmierināma.

Saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo, otro, trešo un ceturto daļu vecākiem ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Rūpes par bērnu nozīmē bērnu uzturēt, tas ir, nodrošināt ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošinot garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses un sagatavot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Civillikuma 179.panta pirmā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.

Atbilstoši minētā panta otrajai daļai pienākums par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Lietā nepastāv strīds par to, ka atbildētājs ir 2012.gada 7.augustā dzimušās /pers. E/ tēvs, kas apstiprinās ar lietas materiāliem pievienotās /pers. E/ dzimšanas apliecības /apliecības numurs/ kopiju (lietas 9.lapa).

Lietā nav strīda arī par to, ka bērns dzīvo kopā ar prasītāju.

Civillikuma 179.panta piektā daļa nosaka, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumos Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru" noteikts, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus – katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar 2013.gada 27.augusta Ministru kabineta noteikumu Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", kas stājās spēkā 2014.gada 1.janvārī (Ministru kabineta noteikumu redakcija, kas bija spēkā prasības pieteikuma iesniegšanas brīdī), 2.punktu minimālā mēneša darba alga bija 320 *euro*.

Ar 2014.gada 2.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.734 veikti grozījumi Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumos Nr.665 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", nosakot, ka minimālā mēneša darba alga no 2015.gada 1.janvāra ir 360 *euro*.

Tādejādi līdz 2014.gada 31.decembrim minimālie uzturlīdzekļi bērnam vecumā līdz 7 gadiem sastādīja 80 EUR mēnesī, bet no 2015.gada 1.janvāra šī summa bērnam vecumā līdz 7 gadiem sastāda 90 EUR mēnesī.

Taču prasītāja no atbildētāja uzturlīdzekļus bērna uzturēšanai lūgusi piedzīt 150 EUR mēnesī.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Vērtējot pušu mantisko stāvokli, tika konstatēts, ka prasītāja strādā SIA "/Nosaukums/".

Lietas materiāliem pievienota SIA "/Nosaukums/" izziņa Nr.2014-11, no kuras izriet, ka /pers. C/ no 2010.gada 30.novembra strādā SIA "/Nosaukums/" par konditori. Līgums noslēgts uz nenoteiktu laiku. Mēneša vidējā izpeļņa bruto 814,98 EUR. Mēneša vidējā izpeļņa neto 572,35 EUR (lietas 11.lapa).

No prasītājas tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka viņa saņem arī ģimenes valsts pabalstu 11 EUR apmērā. Citi ienākumi nav, nepieder ne transportlīdzekļi, ne nekustamie īpašumi.

No lietas materiāliem pievienotās Valsts ieņēmumu dienesta atbildes uz Siguldas tiesas pieprasījumu Nr.8.71.1/7767, izriet, ka pēc Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošās informācijas /pers. D/ ienākumi laikā no 2014.gada 1.janvāra līdz 31.decembrim: ienākumi no algota darba ir SIA "/Nosaukums/", periods 01.01.2014.-31.01.2014. – 1242,50 EUR; Nacionālo bruņoto spēku /Nosaukums/, periods 01.01.2014.-31.12.2014. – 5227,98 un Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izmaksātie slimības pabalsti ("B" daļa) 281,23 EUR (lietas 20.lapa).

No prasītājas tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka prasītājas rīcībā nav informācijas par to, vai atbildētājam pieder nekustamie īpašumi. Paskaidroja, ka transportlīdzekļi atbildētājam nepieder.

No lietas materiāliem pievienotā prasītājas bērna uzturēšanai nepieciešamo līdzekļu aprēķina mēnesī redzams, ka bērna uzturēšanai, tas ir, ēdienam, apģērbam, veselības aprūpes nodrošināšanai, bērna kopšanai, izglītošanai un audzināšanai, mājokļa nodrošināšanai ik mēnesi nepieciešami līdzekļi 372 EUR apmērā (lietas 12.lapa).

Civilprocesa likuma 10.panta pirmā daļa noteic, ka puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā.

Saskaņā ar minētā panta otro daļu sacīkste notiek, pusēm dodot paskaidrojumus, iesniedzot pierādījumus, tiesai adresētus pieteikumus, piedaloties liecinieku un ekspertu nopratināšanā, citu pierādījumu pārbaudē un novērtēšanā, piedaloties tiesu debatēs un veicot citas procesuālās darbības šajā likumā noteiktajā kārtībā.

Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

No lietas uzziņas lapas redzams, ka 2015.gada 29.janvārī atbildētājs saņēmis gan prasības pieteikuma norakstu, gan paskaidrojuma veidlapu.

Savukārt 2015.gada 9.februārī atbildētājs iepazinies ar lietas materiāliem un saņēmis Valsts ieņēmumu dienesta izziņas kopiju (lietas 1.lapa).

Tādejādi tiesai ir pamats atzīt, ka atbildētājs ir iepazinies arī ar prasītājas sastādīto bērna uzturēšanai nepieciešamo līdzekļu aprēķinu (mēnesī) (lietas 12.lapa).

Tā kā atbildētājs nav apstrīdējis bērna uzturēšanai nepieciešamo līdzekļu aprēķinā prasītājas norādītos izdevumus bērna uzturēšanai mēnesī 372 EUR apmērā, tiesai nav pamata apšaubīt izdevumu aprēķinā norādītās izdevumu pozīcijas.

Kā izriet no prasības pieteikuma un prasītājas tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, tad prasītāja no atbildētāja uzturlīdzekļus lūgusi piedzīt 150 EUR apmērā.

Izvērtējusi Valsts ieņēmumu dienesta atbildē uz tiesas pieprasījumu norādītos atbildētāja ienākumus, ņemot vērā, ka atbildētājs nav iesniedzis iebildumus par tiesā celto prasību, prasības summu nav apstrīdējis, tiesa uzskata, ka no atbildētāja prasītājas labā bērna uzturēšanai piedzenami uzturlīdzekļi 150 EUR mēnesī, kā to lūgusi prasītāja.

Nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru 150 EUR mēnesī, tiesa ņem vērā Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmajā daļā noteikto, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami ar prasības pieteikuma tiesā iesniegšanas dienu – 2014.gada 1.decembri, kā to lūgusi prasītāja, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

To, ka prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam uzturlīdzekļi piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, atzinis Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augusta spriedumā lietā Nr.SKC- 556.

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami līdz bērna pilngadībai, un nosakāma nekavējoša sprieduma izpilde, kā to lūgusi prasītāja.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa nosaka: „Tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai."

Prasītāja, iesniedzot tiesā prasības pieteikumu par uzturlīdzekļu piedziņu, bija atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, kas nosaka, ka no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu.

Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktā noteikts, ka par katru prasības pieteikumu maksājama valsts nodeva par prasību, kas novērtējama naudas summā līdz 2134 *euro,* – 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 *euro*.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktajam prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Tādejādi valsts nodeva ir 270 EUR (150 EUR x 12 mēneši = 1800 EUR; 15 % no 1800 EUR = 270 EUR).

Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkts nosaka, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir izdevumi ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu.

No lietas materiāliem – ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistīto izdevumu uzziņas redzams, ka tie šajā lietā kopsummā ir 13,95 EUR.

Tādējādi tiesa atzīst, ka no atbildētāja valsts labā piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva 270 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 13,95 EUR.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš tiesas izdevumu samaksai 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 39.panta pirmās daļas 5.punktu, 42.panta pirmo daļu, 43.panta pirmās daļas 3.punktu, 190., 204.[1], 250.[25], 250.[27] pantu, tiesa

n o s p r i e d a

Prasību apmierināt.

Piedzīt uzturlīdzekļus no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, meitas /pers. E/, dzimušas /datums/, uzturam 150 EUR (viens simts piecdesmit *euro)* mēnesī, sākot ar 2014.gada 1.decembri līdz bērna pilngadībai.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus: valsts nodevu 270 EUR (divi simti septiņdesmit *euro*), nosakot to samaksu sekojošā kontā: saņēmējs: Valsts kase NMR 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV22, un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 13,95 EUR (trīspadsmit *euro* un 95 centi), nosakot to samaksu sekojošā kontā: saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, konts LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV22.

Noteikt /pers. D/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksai 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesas izdevumu samaksu apliecinoši dokumenti iesniedzami Rīgas rajona tiesas kancelejā Siguldā, Šveices ielā 27, sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā 10 dienu termiņā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā Siguldā, Šveices ielā 27.

Tiesnese I.Riekstiņa